

Verordnung

zur Vereinheitlichung des Zahlungsmittelumlaufs im Generalgouvernement.

Vom 23. März 1940

Auf Grund des § 5 Abs. 1 des Erlasses des Führers und Reichskanzlers über die Verwaltung der besetzten polnischen Gebiete vom 12. Oktober 1939 (Reichsgesetzbl. I S. 2077, verändert) ist:

1. Die durch die Verordnung des Oberbefehlshabers des Heeres über Reichskreditkassen vom 23. September 1939 (Verordnungsbalt für die besetzten Gebiete in Polen S. 11) für die besetzten polnischen Gebiete errichteten Reichskreditkassen werden mit Wirkung vom 8. April 1940 aufgelöst und von der Hauptverwaltung der Reichskreditkassen nach Weisung des Verwaltungsrats der Reichskreditkassen abgewickelt.

2. Die Emisionsbank in Polen nimmt ihre Geschäftstätigkeit am 8. April 1940 auf.

Die von der Emisionsbank in Polen ausgegebenen Noten über 500, 100, 50, 20, 10, 5, 2 und 1 Zloty sind ab 8. April 1940 gesetzliches Zahlungsmittel.

Die Vergütung der gemäß der Verordnung über die Hinterlegung der im Generalgouvernement umlaufenden Noten der Bank Polski über 500 und 100 Zloty vom 15. Januar 1940 (Verordnungsbalt OGP. I S. 3) hinterlegten Noten der Bank Polski über 500 und 100 Zloty erfolgt in Noten der Emisionsbank in Polen im Verhältnis von 1 Zloty = 1 Zloty in der Zahl vom 15. bis 20. April 1940 gegen Rückgabe der Hinterlegungsbescheinigung.

Die Vergütungssätze sind die Kreditfußsätze, bei denen die Hinterlegung erfolgt ist. An die Stelle der Reichskreditkassen treten die Niederlassungen der Emisionsbank in Polen.

Die Noten der Bank Polski über 100 Zloty mit dem Ausfertigungsdatum vom 2. Juni 1932 und 9. November 1934, die auf Grund der Verordnung über die Ausgabe von abgestempelten Noten der Bank Polski über 100 Zloty vom 29. Januar 1940 (Verordnungsbalt OGP. I S. 29) abgestempelt worden sind, sowie die Noten der Bank Polski über 50 Zloty mit dem Ausfertigungsdatum vom 28. August 1933 und 1. September 1933, über 20 Zloty mit dem Ausfertigungsdatum vom 26. Juni 1933 und 11. November 1936, über 10 Zloty mit dem Ausfertigungsdatum vom 29. Juli 1928 und 26. Juli 1929, über 5 Zloty mit dem Ausfertigungsdatum vom 2. Januar 1930 sowie über 2 Zloty mit dem Ausfertigungsdatum vom 26. Februar 1936 werden zur Einziehung und zum Umtausch gegen die Noten der Emisionsbank in Polen im Verhältnis von 1 Zloty = 1 Zloty aufgerufen.

Der Umtausch erfolgt für die abgestempelten Noten der Bank Polski über 100 Zloty sowie die Noten der Bank Polski über 50, 20 und 10 Zloty in der Zahl vom 25. April bis 7. Mai 1940, für die Noten über 5 und 2 Zloty in der Zahl vom 8. Mai bis 20. Mai 1940. Umtauschstellen sind die in § 6 bezeichneten Kreditinstitute.

Die in Absatz 1 aufgeführten abgestempelten Noten der Bank Polski über 100 Zloty sowie die Noten der Bank Polski über 50, 20 und 10 Zloty verlieren mit dem Ablauf des 7. Mai 1940, die Noten der Bank Polski über 5 und 2 Zloty mit dem Ablauf des 20. Mai 1940 ihre Eigenschaft als gesetzliches Zahlungsmittel. Von diesen Zahlungsmitteln ab ist niemand verpflichtet, sie noch in Zahlung zu nehmen. Die Besitzer dieser Noten können sie noch bis zum 31. Mai 1940 bei den Kassen der Emisionsbank in Polen in Zahlung geben oder gegen andere gesetzliche Zahlungsmittel eintauschen.

Die Reichsbanknoten, Reichsbanknoten und Reichsmünzen sind in dem Gebiet des Generalgouvernements kein gesetzliches Zahlungsmittel. Niemand ist verpflichtet, sie in Zahlung zu nehmen.

Wer die in Absatz 1 angeführten Zahlungsmittel erhält, hat sie nach § 12 Absatz 3 der Devisenverordnung für das Generalgouvernement vom 15. November 1939 (Verordnungsbalt OGP. S. 44) binnen drei Tagen nach dem Anfall den in § 6 dieser Verordnung bezeichneten Kreditinstituten anzuhändigen und auf Verlangen zu verkaufen und zu übertragen.

Die Erreichung der in den §§ 4 und 5 angeführten Zahlungen hat bei der Emisionsbank in Polen zu erfolgen. Die Emisionsbank in Polen hat ihren Hauptsitz in Krakau. Niederlassungen errichtet sie in der Festsetzung der Geschäftsfähigkeit der Reichskreditkassen in Warschau, Lublin, Now-Sandez, Pörfken, Tarnobrzeg, Tarnopol, Tarnobrzeg, Tarnopol, Tarnobrzeg und Warschau; neu errichtet werden Niederlassungen in Jasin, Siedlce und Zamosze.

Daneben ist die Erreichung noch zulässig bei den Devisenkassen zugelassener Kreditinstitute. Ein Verzeichnis der Devisenkassen hängt in den Geschäftsräumen der Emisionsbank in Polen aus.

Die Behörde-kassen einschließlich der Kassen der Deutschen Post Ostens und der Ostbahn wirken – soweit an ihre Bestände an Noten der Emisionsbank zulässig – an dem Umtausch der Noten der Bank Polski mit.

Wer an unterzeichnet, die Noten der Bank Polski nach den in § 4 Abs. 3 angeführten Zeitpunkten ihrer Ausserkraftsetzung als gesetzliche Zahlungsmittel für den Zahlungsvorgang zu verwenden, wird mit Gefängnis und mit Geldstrafe oder mit einer dieser beiden Strafen, in besonders schweren Fällen mit Zuchthaus bestraft.

Krakau, den 27. März 1940.

Der Generalgouverneur
für die besetzten polnischen Gebiete
FRANK

Rozporządzenie

w sprawie ujednostajnienia obrotu środków płatniczych w Generalnym Gubernatorstwie.

Z dnia 23 marca 1940 r.

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führera i Kanclerza Rzeszy Niemieckiej o Administracji okupowanych polskich obszarów z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077, rozporządza):

1. Kredytowe Kasz Rzeszy Niemieckiej zwołano na podstawie rozporządzenia Naczelnego Dowódcy Wojska o Kredytowych Kasach Rzeszy Niemieckiej z dnia 23 września 1939 r. (Dz. roz. okup. obsz. w Polsce str. 18) dla okupowanych polskich obszarów rozwiązuje się z mocy obowiązującej od dnia 8 kwietnia 1940 r., których likwidację przeprowadza Główna Administracja Kredytowych Kas Rzeszy Niemieckiej według nakazów Rady Ad. ministracji Kredytowych Kas Rzeszy Niemieckiej.

2. Bank Emisyjny w Polsce podejmuje się czynności z datą 8-go kwietnia 1940 r.

Wydane przez Bank Emisyjny w Polsce banknoty 500, 100, 50, 20, 10, 5, 2 i 1 zlotowa są od dnia 8-go kwietnia 1940 r. ustawowym środkiem płatniczym.

Wynagrodzenie za bilet Banku Polskiego, opiewające na 500 i 100 zlotych, złożone według rozporządzenia o składaniu do depozytu biletów Banku Polskiego opiewających na 500 i 100 zlotych nastąpi w banknotach Banku Emisyjnego w Polsce w stosunku 1 zloty = 1 zlotowa w czasie od dnia 15-go do 20-go kwietnia 1940 r. za wyjątkiem depozytu z depozytu.

Urządami wypłacającym wynagrodzenie są Instytuty Kredytowe, w których złożono do depozytu nastąpiło. W miejscach Kredytowych Kas Rzeszy Niemieckiej wchodzą oddziały Banku Emisyjnego w Polsce.

Bilaty Banku Polskiego opiewające na 100 zlotych z datą 2 czerwca 1932 r. i 9 listopada 1934 r., które na podstawie rozporządzenia o zaprzeczeniu obrotu zastępczych biletów Banku Polskiego opiewających na 100 zlotych z datą 20-go stycznia 1940 r. (Dz. roz. OGP. I str. 30) zostały ujęte, jak również bilet Banku Polskiego opiewający na 50 zlotych z datą 28 sierpnia 1933 r. i 1 września 1933 r., opiewający na 20 zlotych z datą 20 czerwca 1933 r. i 11 listopada 1936 r., opiewający na 10 zlotych z datą 20 lipca 1933 r. i 20 lipca 1933 r., opiewający na 5 zlotych z datą 2 czerwca 1933 r., jak również noty bankowe na 2 zloty z datą 20 lipca 1936 r. zostają w całości z obrotu i zamieniane na bilet Banku Emisyjnego w Polsce w stosunku 1 zł = 1 zlotowa.

Zamiana zastępczych banknotów Banku Polskiego opiewających na 100 zlotych, jak również banknotów Banku Polskiego opiewających na 50, 20 i 10 zlotych nastąpi w czasie od dnia 22 kwietnia do dnia 7 maja 1940 r., zamiana banknotów 5 i 2 zlotowych nastąpi w czasie od 8 maja do dnia 20 maja 1940 r. Urządami zamiany są oznaczone w § 6 Instytuty Kredytowe.

Przeznaczona w ustępie 1 do zamiany zastępczych banknotów Banku Polskiego opiewających na 100 zlotych, jak również banknoty Banku Polskiego opiewające na 50, 20 i 10 zlotych przetrzyta z dniem 7 maja 1940 r., zaś banknoty Banku Polskiego 5 i 2 zlotowe przetrzyta z dniem 20 maja 1940 r. byt ustawowym środkiem płatniczym. Z wspomnianych chwil nie ma już obowiązująco do przyjęcia tychże. Posiadacze takich banknotów mogą jeszcze do dnia 31 maja 1940 r. uiszczać zapłaty w kasach Banku Emisyjnego w Polsce lub zamienić na inne środki płatnicze.

Bilaty Banku Rzeszy, banknoty reflow i monety Rzeszy nie są na obszarze Generalnego Gubernatorstwa ustawowym środkiem płatniczym. Nikt nie jest obowiązany do przyjęcia tychże.

Kto otrzymał wymienione w ustępie 1 środki płatnicze, które nie według § 12 ustępu 3 rozporządzenia dotychczasowego dla Generalnego Gubernatorstwa z dnia 15 listopada 1939 r. (Dz. roz. OGP. str. 44), w ciągu trzech dni po przyrzuceniu zamienić wymienione w § 6 wymienione rozporządzenie Instytutami Kredytowymi i w zadaniu sprzedać i przetrzyta.

Oddanie wymienionych w § 4 i 5 środków płatniczych własno nastąpi w Banku Emisyjnym w Polsce. Bank Emisyjny w Polsce ma swoją główną siedzibę w Krakowie (Krakowia), który zabity filie dla kontynuowania czynności Kredytowych Kas Rzeszy Niemieckiej w Kielce (Kielce), w Lublinie (Lublin), w Now-Sandez (Nowy Sącz), w Pörfken (Pörfken), w Radom (Radom), w Rzeszowie (Rzeszów), w Tarnopol (Tarnopol), w Tarnobrzegu (Tarnobrzeg) i w Zamoszu (Zamosze).

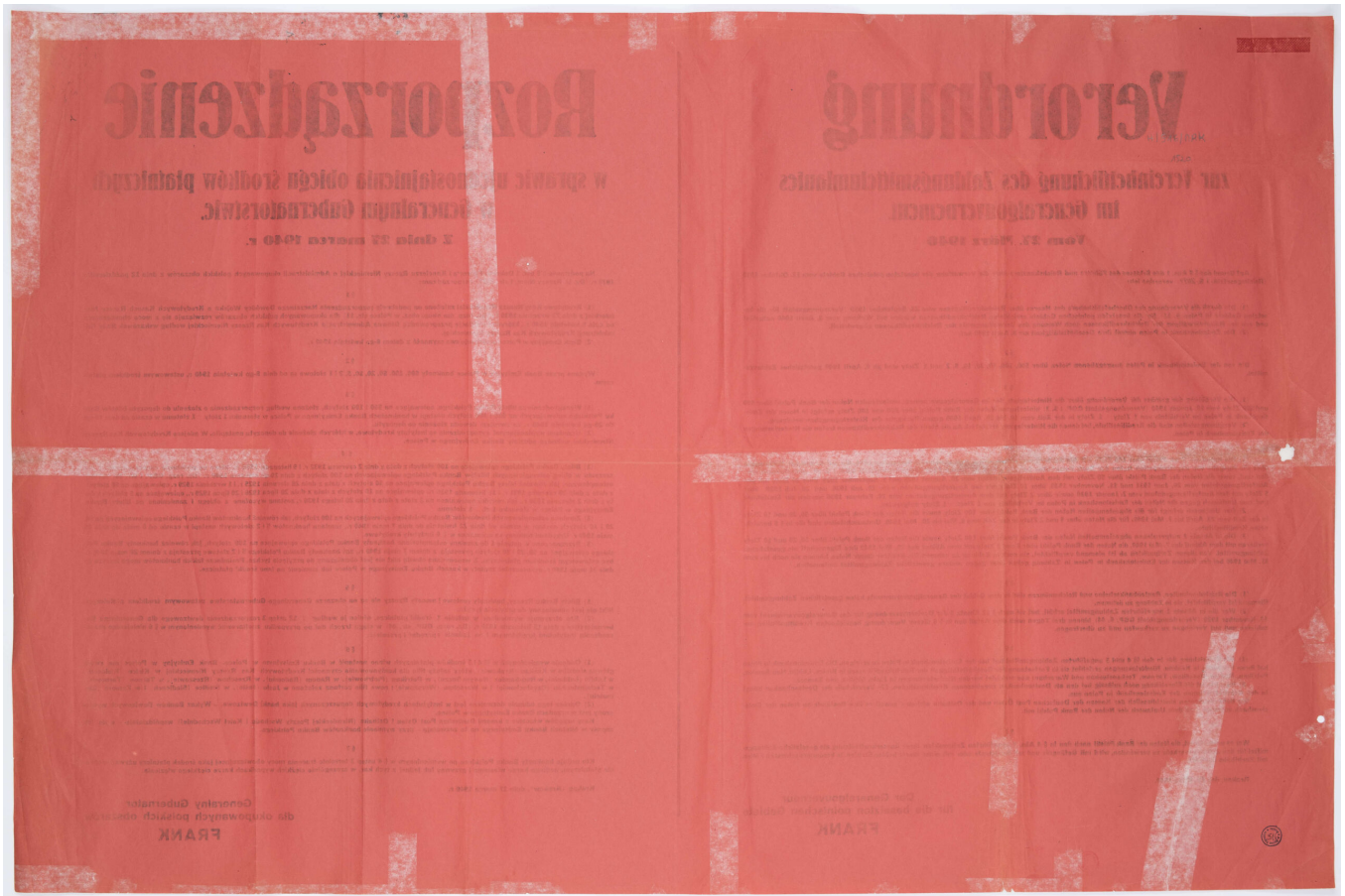
Oprócz tego oddanie dowolnego jest w Instytutach Kredytowych dopuszczonych jako banki Dowolnego – Wykaz Banków Dowolnych wymieniony jest w urzędach Banku Emisyjnego w Polsce.

Kasz urzędów włącznie z kasami Deutsche Post Ostens i Ostbahn (Niemieckiej Poczty Wschodniej i Kasi Wschodniej) współdziałają – a nie ich zapasy w biletach Banku Emisyjnego na to sześcioletni – przy wymianie banknotów Banku Polskiego.

Kto używa banknoty Banku Polskiego na wymienionym w § 4 ustępie 3 terminie trwania mimo obowiązującej jako środek płatniczy używać w obrotu płatniczym, podlega karze więzienia i grzywny lub jednej z tych kar, w szczególnie ciężkich wypadkach karze cięższej kary.

Krakau (Krakowia), dnia 27 marca 1940 r.

Generalny Gubernator
dla okupowanych polskich obszarów
FRANK

unknown (author), *Ordinance on the unification of means of payment in the General Government*

Creator: unknown (author)

Creation place: Krakow (Lesser Poland Voivodeship)

Technique: color printing

Material: burgundy paper

Key words: German occupation 1939-1944/1945
occupation
war
World War II (1939-1945)
posters

Inventory number:H/516/MRK/ML

Location: [The National Museum in Lublin, branch - Museum of the 24th Cavalry Regiment, ul. J. Piłsudskiego 7, Krasnik](#)